

Mandat for tiltaket *pasientens prøvesvar*

Fastsatt av Helse- og omsorgsdepartementet den 15. januar 2024.

1 Om tiltaket

Tiltaket *pasientens prøvesvar* i nasjonal kjernejournal skal sikre tilgang til laboratorie- og radiologisvar (prøvesvar), bidra til at informasjon gjenbrukes og at antall prøver, analyser og radiologiske undersøkelser reduseres. Løsningen skal sikre at helsepersonell med tjenstlig behov får tilgang til pasientens laboratorie- og radiologisvar. Hensikten med pasientens prøvesvar er å styrke pasientsikkerheten og tilrettelegge for mer effektiv ressursbruk. I tillegg skal innbyggere få samlet oversikt over egne prøvesvar via hels norge.

2 Rammer

Helse- og omsorgsdepartementet fastsetter rammer for tiltaket gjennom dette mandatet.

Tiltaket skal gjennomføres i løpet av perioden 2024-2029.

Økonomiske rammer

Det er som utgangspunkt satt av 23,5 mill. kroner til tiltaket i 2024. Det er videre holdt tilbake et forventet tillegg på totalt 37,2 mill. kroner i 2024 til satsingen på digital samhandling som tildeles etter behov og fremdrift. I tillegg kommer mulige overføringer fra budsjett for 2023. Behov for tildeling av ytterligere midler og endring i fordeling av midler mellom samhandlingsområdene avklares med departementet, jf. punkt 6.

Tabell 1. Planlagt økonomisk ramme i perioden, oversikten inkluderer steg 1 og 2

Beløp i mill. 2024-kroner	2024*	2025	2026	2027	2028	2029	Sum, P50
Pasientens prøvesvar	23,5	-	-	-	-	-	-

*Det er i tillegg holdt tilbake et forventet tillegg for satsingen på digital samhandling på 37,2 mill. kroner.

Tabell 2. Fordeling av midler mellom Norsk helsenett SF (NHN) og Helsedirektoratet (Hdir) for 2024

	NHN	Hdir	Totalt
Pasientens prøvesvar	18	5, 5	23,5

Det skal i tillegg etableres en tilskuddsordning med ramme på 20 mill. kroner i 2024 til innføring av samhandlingsløsninger som en del av helseteknologiordningen. Videre er det etablert en tilskuddsordning til innføringsnettverk i kommunene i regi av KS, som blant annet gir støtte til innføring av nasjonale e-helseløsninger.

Juridiske rammer

Tiltaket *pasientens prøvesvar* skal inngå som en del av nasjonal kjernejournal. Det arbeides med sikte på at tiltaket vil bli regulert i kjernejournalforskriften § 4. Foreslåtte forskriftsendringer vil ikke kunne tre i kraft før tilstrekkelig mange aktører er klare til å bruke løsningen. I dag prøves tiltaket ut for kvalitetssikringsformål, med hjemmel i dispensasjon fra taushetsplikten i medhold av helsepersonelloven § 29. Løsningen skal være i samsvar med krav i lov og forskrift, herunder føringer gitt i Prop. 91 L (2022–2023) *Endringer i pasientjournalloven m.m.* (pasientens prøvesvar i nasjonal kjernejournal), Innst. 406 L (2022-

2023) og eventuelle særlige krav beskrevet i Kongelig resolusjon om vedtagelse av forskriftsendringer. Dette omfatter blant annet funksjonalitet for å håndtere sperring og nekting, utsatt innsyn og andre sikkerhetsmekanismer.

Konseptuelle rammer

Konseptet *pasientens prøvesvar* er en samhandlingsform hvor aktører innenfor laboratorie- og bildediagnostikk-området sender svarrapportene til prøvesvartjenesten i kjernejournal, slik at de blir tilgjengeliggjort for konsumenter (innbyggere selv og helsepersonell med tjenstlig behov). Dette skjer via helsepersonellens pasientjournal integrert mot kjernejournal portal eller kjernejournal APIer og via hels norge for innbyggere.

3 Effektmål og resultatmål

Effektmål:

- Tiltaket skal bidra til å styrke pasientsikkerheten og tilrettelegge for mer effektiv ressursbruk ved at helsepersonell som trenger det, kan få enhetlig tilgang til laboratorie- og radiologisvar, uavhengig av hvor prøvesvaret er analysert
- Tiltaket skal bidra til at innbyggere har god og enhetlig tilgang til egne prøvesvar.

Resultatmål for 2024:

- Teknisk løsning med laboratorie- og radiologisvar fra både offentlige og private aktører er klar slik at en kan starte utprøving med formål helsehjelp
- Fastleger, legevakt og sykehus har prøvd ut tiltaket slik at løsningen er klar for innføring og bruk til helsehjelp
- Løsningen kan tilgjengeliggjøre prøvesvar fra spesialisthelsetjenesten og private laboratorier og radiologisk virksomheter
- Innbyggere kan se sine prøvesvar i hels norge, inkludert sette begrensninger (sperring, blokkering) for visning for helsepersonell.

4 Leveranser i 2024

Helsedirektoratet

Helsedirektoratet skal sørge for at innbygges og de helsefaglige behovene er styrende for utviklingen av satsingen på digital samhandling og at den bidrar til å forbedre og sikre helhetlige og bærekraftige helse- og omsorgstjenester. Helsedirektoratet har ansvar for å tilrettelegge for prosessen med prioritering av helse- og omsorgssektorens overordnede behov, forankre beslutninger og prioriteringer, den nasjonale arkitekturen, vurdere samlet bruk av virkemidler, og etablere og videreutvikle konsept og rammebetingelser. Videre skal direktoratet oppdatere kost/nytte-vurderinger og gjennomføre måling og evaluering av tiltakene, forestå regelverksfortolkning, samt ha ansvar for standarder, kodeverk, terminologi, retningslinjer, veiledere m.m. Følgende øvrige oppgaver skal gjennomføres i 2024:

- evaluere tiltaket *pasientens prøvesvar* og komme med anbefaling om hvordan evt. videre innføring kan gjennomføres på nasjonalt nivå.

Norsk helsenett SF

Norsk helsenett SF er ansvarlig for teknisk utvikling og utprøving av tiltaket. Norsk helsenett SF er også ansvarlig for drift og forvaltning av løsningen. Følgende oppgaver skal gjennomføres i 2024:

- være pådriver for regional utprøving av tiltaket og for at alle laboratorier og radiologiske virksomheter leverer prøvesvar til kjernejournal
- utvikle sentral teknisk løsning for tilgangsbegrensninger, som sperring, nekting, skjerming og utsatt innsyn slik at løsningen kan benyttes i tiltaket *pasientens prøvesvar*
- gi innbyggere tilgang til egne prøvesvar på hels norge

Regionale helseforetak

De regionale helseforetakene skal gjennomføre følgende oppgaver i 2024:

- levere oppdaterte planer for utprøving og innføring av tiltaket
- Helse Sør-Øst RHF, Helse Midt RHF og Helse Vest RHF skal samordne prioritering av nødvendig funksjonalitet for tilgangsbegrensning som er tilstrekkelig for sikker deling av prøvesvar
- bidra til en omforent plan og beskrivelse av tiltaket *pasientens prøvesvar* som inkluderer ende-til-ende løsning
- prioritere arbeidet i egne foretak for å bidra til at utprøving med formål helsehjelp starter så fort det er forsvarlig og mulig.

Kommunesektoren

KS bidrag til arbeidet med digitalisering og helseteknologi vil beskrives i ny samarbeidsavtale mellom HOD og KS. KS skal bidra til samordning og samstyring av kommunal sektor inn mot utprøving og innføring av tiltaket *pasientens prøvesvar*, herunder koordinerer deltakelse fra kommunal sektor og felles leverandørdialog med formål å utarbeide planer for kommunal sektor.

5 Organisering

Helse- og omsorgsdepartementet har ansvar for å koordinere og følge opp helheten i satsingen på digital samhandling gjennom oppdrag, krav til leveranseplaner og rapportering. Departementet oppdaterer sentralt styringsdokument for helheten og mandatet for dette samhandlingsområdet årlig eller etter behov. Departementet mottar årlige planer for samhandlingsområdene fra aktørene og samordner disse. Videre gir departementet årlige oppdrag til de regionale helseforetakene, Helsedirektoratet og Norsk helsenett SF. Departementet vil vurdere å invitere relevante aktører til møter, bl.a. for å samordne planer og rapportering.

For at Helsedirektoratet skal ivareta ansvar for det helsefaglige behovet, konsept og rammer i tiltaket, og for sammenheng mellom tiltakene for digital samhandling, skal det etableres arenaer for dialog med aktørene i sektoren om behov og prioriteringer. Dette må sees i sammenheng med kommunal sektors arbeid innen e-helseområdet og modell for innføring og nettverk innen e-helse.

For at Norsk helsenett SF skal ivareta ansvaret for utvikling, utprøving og innføring av løsningen skal det etableres arenaer for operativ koordinering med aktører som deltar eller skal delta i utprøving av tiltaket. Helsedirektoratet skal delta i møtene der direktoratet vurderer det nødvendig for å ivareta helsefaglige behov.

De regionale helseforetakene skal delta på arenaene og skal gjennomføre planer for å kunne ta i bruk og trinnvis innføre tiltaket *pasientens prøvesvar* i alle regioner. Kommunal sektor inviteres til å delta på arenaene.

Alle aktører må etter beste evne bidra til at andre aktører får ivaretatt sitt ansvar.

6 Rapportering til Helse- og omsorgsdepartementet

Helse- og omsorgsdepartementet følger opp fremdrift i tiltaket gjennom krav til skriftlig rapportering, møter i den ordinære styringsdialogen og egne oppfølgingsmøter. Departementet vil etablere og forvalte et årshjul for rapportering og planlegging. Aktørene rådføres om årshjulet for planlegging av neste år.

Helsedirektoratet skal innen 1. februar hvert år legge fram en samlet plan for leveranser og disponering av midlene til arbeidet med tiltaket *pasientens prøvesvar* og de andre samhandlingsområdene. Helsedirektoratet skal innen 15. september hvert år legge frem en

oversikt over planlagte oppgaver i påfølgende år, inkludert forslag til fordeling av midler mellom samhandlingsområdene.

Norsk helsenett SF skal innen 1. februar hvert år legge fram en samlet plan for leveranser og disponering av midlene til tiltaket *pasientens prøvesvar* og de andre samhandlingsområdene. Norsk helsenett SF skal innen 15. september hvert år legge fram en oversikt over planlagte oppgaver i påfølgende år, inkludert forslag til fordeling av midler mellom samhandlingsområdene. Norsk helsenett SF skal i april 2024 legge fram en overordnet plan for eget arbeid i hele perioden (seksårig plan).

Departementet gjennomfører felles oppfølgingsmøter med Helsedirektoratet og Norsk helsenett SF hver annen måned, evt. hyppigere ved behov. Virksomhetene skal rapportere skriftlig på leveranseplanen to uker i forkant av hvert oppfølgingsmøte. Rapportene til departementet skal inneholde status, fremdrift, kvalitet, risiko, risikoreducerende tiltak og økonomi, herunder eventuelle behov for tildeling fra avsatt forventet tillegg. Det skal legges vekt på avvik og vurdering av forholdet mellom ressursbruk og status for måloppnåelse. Endring i fordeling av midler mellom samhandlingsområdene skal fremgå av rapporteringen og godkjennes av departementet.

De regionale helseforetakene skal levere oppdaterte planer for utprøving og innføring av tiltaket *pasientens prøvesvar* og rapportere på status for oppdragene i felles plan og årlig melding. Som del av felles plan, skal det legges fram en oversikt over planlagte oppgaver påfølgende år. De regionale helseforetakene skal innen 15. september hvert år legge fram et første utkast til felles plan. Endelig plan leveres 15. oktober. Rapportering på status følges opp i egne møter første og andre halvår.

Årshjul, planer og leveranser må sees opp mot kommunal sektors arbeid innen e-helseområdet, inklusive prioriteringer, ambisjoner og innføringsplaner. Det må også sees hen til samarbeidsavtalen med KS, og ambisjonene som partene har i fellesskap.